

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
közbenső ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.150/2020/6.

A tanács tagjai: Dr. Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Osztovits András előadó bíró

. Tibold Ágnes bíró

A felperes:

A felperes képviselője: dr. Molnár Beáta ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: dr. Kádár Zsófia kamarai jogtanácsos

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma: Pécsi Ítéltábla
Pf.VI.20.037/2019/11. számú közbenső ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozatának száma: Pécsi Törvényszék 14.P.20.625/2018/9.
számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12.700 (tizenkétezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget. Megállapítja, hogy az alperes az általa megfizetett felülvizsgálati eljárás illeték összegéből 278.337 (kétszázhetvennyolcezer-háromszázharminché) forint visszaigénylésére jogosult.

A közbenső ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2008. június 4-én a felperes gépjármű vásárlás céljából 2.970.000 Ft összegű svájci frank alapú kölcsönt igényelt az alperestől. 2008. június 5-én a peres felek kölcsönszerződést megkötöttek, amely alapján az alperes 2.970.000 Ft összegű, svájci frank alapú változó kamatú kölcsön nyújtását vállalta. A szerződés - egyebek mellett - rögzítette az induló ügyleti kamat és a teljes hiteldíjmutató mértékét, valamint azt, hogy az általános szerződési feltételekben szabályozott törlesztőrészlet változás a CHF LIBOR és a CHF árfolyam szerződésben meghatározott időpontban és mértékben történő változásának függvénye.
- [2] Az alperes által alkalmazott általános szerződési feltételek (a továbbiakban: ÁSZF) 7. pontja, illetve annak A) pontja adott tájékoztatást a törlesztő részletek változásáról deviza alapú kölcsönök esetén.

- [3] A peres felek között a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló a 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2. tv.) szerinti felülvizsgált elszámolás megtörtént.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [4] A felperes módosított keresetében elsődlegesen a kölcsönszerződés létre nem jöttének, másodlagosan érvénytelenségének megállapítását kérte. Ez utóbbi tekintetében - többek között - arra hivatkozott, hogy az árfolyamkockázatról nem megfelelő tájékoztatást kapott, ezért a szerződés a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209. § (1) bekezdése alapján érvénytelen. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként a kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítását és a felek közötti elszámolás alapján az alperesnek 3.483.000 Ft és járulékai megfizetésére kötelezését kérte.
- [5] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az első- és a másodfokú határozat

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Megítélése szerint a szerződés létrejött és az a felperes által hivatkozott indokok alapján nem érvénytelen. A felperesnek a szerződés rendelkezései és az ÁSZF 7. pontja alapján fel kellett ismernie, hogy az ügyletnek árfolyamkockázata van, amely korlátozás nélkül kizárólag őt terheli és a kedvezőtlen változásnak nincs felső határa.
- [7] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság közbelső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította, hogy a perbeli kölcsönszerződés az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltételek tisztességtelensége okán érvénytelen; az elsőfokú bíróságot az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazása és az elszámolás körében az eljárás folytatására utasította. A fellebbezés indokaira tekintettel azt állapította meg: a perbeli kölcsönszerződés egyedi része a kockázatra vonatkozó konkrét közlés nélkül utalt arra, hogy a törlesztőrészlet alakulása ki van téve az árfolyam és a külföldi kamatláb változásának. Az ÁSZF-ben a kockázat fennállását és mibenlétét közvetlenül meghatározó rendelkezés nem szerepel. Az ÁSZF 7. pontja tartalmazza azokat a matematikai képleteket, amelyekből az árfolyam futamidő alatti változásának a felperes fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatása levezethető, azonban az ebben a formában átadott információk az átlagos fogyasztó számára a lehetséges gazdasági következmények értékelését a gyakorlatban mégsem teszik lehetővé. A másodfokú bíróság szerint ezek a kikötések ilyen módon önmagukban nem alkalmasak arra, hogy az általánosan tájékozott, ésszerűen körültekintő és figyelmes átlagos fogyasztó mérlegelhesse az árfolyamváltozásnak a fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatását, világos képet alkothasson az árfolyamváltozás lehetséges gazdasági következményeiről. A másodfokú bíróság utalt arra is, hogy az alperes nem tett eleget bizonyítási kötelezettségének azzal kapcsolatban, hogy az elsőfokú eljárás során csatolt ún. finanszírozási ajánlat, valamint „Indítson velünk” megnevezésű tájékoztatást a felperesnek a szerződéskötést megelőzően átadta, ezért azok tartalmát a per során a tájékoztatás körében a bíróság nem vizsgálhatta. Kizárólag a szerződés és az ÁSZF hivatkozott rendelkezései alapján a felperes nem kapott világos, érthető tájékoztatást, ezért a szerződésnek az árfolyamkockázatot teljes mértékben a felperesre telepítő kikötése az rPtk. 209. § (1) bekezdése alapján tisztességtelen. A másodfokú bíróság az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazása és az elszámolás körében az elsőfokú bíróságot az eljárás lefolytatására utasította, az eljárásra vonatkozó utasítások nélkül. A fellebbezésben is hivatkozott további érvénytelenségi okok kapcsán a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság következtetéseivel egyet értett.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [8] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős közbenső ítélet hatályon kívül helyezését, és elsődlegesen a per megszüntetését, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.
- [9] A per megszüntetésével kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a jogerős közbenső ítélet a DH2. tv. 37. §-ába ütköző módon jogszabálysértő, mivel a felperes az érvénytelenség jogkövetkezménye tekintetében nem terjesztett elő határozott kereseti kérelmet, valamint az általa megjelölt összeggel kapcsolatos elszámolás sem felel meg a DH2. tv. 37/A. § (2) bekezdésében írt formai és tartalmi követelményeknek.
- [10] Másodlagos felülvizsgálati kérelmét azzal indokolta, hogy az alperes által alkalmazott árfolyamkockázatról való tájékoztatás megfelelt a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 203. §-ában írtakkal. Utalt e körben a Kúria 6/2013. PJE határozatában kifejtettekre, mely szerint a tájékoztatási kötelezettség nem terjedhet ki az árfolyamváltozás várható irányára, mértékére. Állítása szerint a szerződés megfogalmazása, az abban használt képlet alapján a felperes tájékoztatása megfelelő volt, a Kúria az alperes bank által használt szerződéses megfogalmazást a Pfv.VI.22.357/2016/4. számú ítéletében megfelelőnek találta.
- [11] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős közbenső ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A Kúria a jogerős közbenső ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 275. § (2) bekezdése alapján elsődlegesen a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Megállapította, hogy az a hivatkozott indokok alapján nem jogszabálysértő.
- [13] Az alperes elsődleges felülvizsgálati kérelmében a jogerős közbenső ítélet hatályon kívül helyezése mellett a per megszüntetését a DH2. törvény 37. §-ára hivatkozással kérte. A Kúria utal arra, hogy a felülvizsgálati kérelem tárgya a jogerős döntés, az, hogy a másodfokú bíróság felülvizsgálati kérelemben jogszabálysértésként megjelölt jogszabályoknak megfelelően hozta-e meg a döntését (EBH2002. 653.). A másodfokú bíróság az rPp. 253. § (3) bekezdése alapján csak a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között változtathatja meg az elsőfokú ítéletet. Az alperes fellebbezési ellenkérelmében nem sérelmezte a DH2. törvény 37. §-ának megsértését, a másodfokú bíróság ezért nem is vizsgálhatta, hogy e körben a felperes eleget tett-e az elsőfokú bíróság felhívásának, a módosított kereseti kérelme ezeknek a követelményeknek eleget tesz-e. Az rPp. 275. § (2) bekezdésében írtakra tekintettel a Kúriának azt is vizsgálnia kellett, hogy a per hivatalbóli megszüntetésének feltételei fennállnak-e, hiszen ebben az esetben a felülvizsgálati kérelemhez kötöttség szabályai nem érvényesülnek. Úgy ítélte azonban olyan ok nem áll fenn, amely miatt az rPp. 158. § (1) bekezdésének alkalmazásával a pert hivatalból meg kellene szüntetni, ilyennek a DH2. törvény hivatkozott rendelkezésének esetleges nem maradéktalan teljesülése nem tekinthető.
- [14] Az rPp. 272. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. A felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontja értelmében ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Mindezek bármelyikének hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítását eredményezi.

- [15] Másodlagos felülvizsgálati kérelmében az alperes konkrét jogszabálysértésként az rHpt. 203. §-át jelölte meg, ugyanakkor a felülvizsgálati kérelmében kifejtett indokok alapján beazonosítható volt, hogy vitatja a jogerős közbenső ítéletnek azt a rendelkezését, amely szerint a tájékoztatás nem megfelelő tartalma miatt az rPtk. 209. § (1) bekezdése alapján a szerződés érvénytelen, valamint vitatta azt is, hogy a felperes perben becsatolt okiratokkal eleget tett e körben bizonyítási kötelezettségének, megsértett jogszabályhelyként azonban sem az rPtk. 209. §-át, sem az rPp. vonatkozó rendelkezéseit nem jelölte meg. A Kúria ezért a közbenső ítélet kapcsán érdemben csak azt vizsgálhatta, hogy a döntés az rHpt. 203. §-ába ütközik-e. Figyelemmel arra, hogy a közbenső ítéleti döntés az rPtk. 209. §-án alapul, az ügy érdemére nem hat ki az rHpt. 203. §-ának vizsgálata. A Kúria utal arra is, hogy vonatkozó joggyakorlata értelmében (6/2013. PJE határozat 3. pont) az rHpt. 203. §-ának) esetleges sérelme nem eredményezi a szerződés érvénytelenségét, a közbenső ítélet indokolásában sincs olyan megállapítás, amely szerint az rHpt. szerinti kötelezettségének az alperes ne tett volna eleget. Az alperes által hivatkozott korábbi kúriai ítélet az rPtk. 209. §-án alapul, így azt nem lehetett irányadónak tekinteni a jelen felülvizsgálati kérelem elbírálása során.
- [16] A Kúria mindezekre figyelemmel az alperes által a felülvizsgálati kérelmében megjelölt jogszabálysértéseket nem találta megállapíthatónak, ezért a jogerős közbenső ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [17] A Kúria az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes alperest a felperes - figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5) és (6) bekezdéseire, a felperes jogi képviselője által ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló - felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. A közbenső ítélet elleni felülvizsgálati eljárási illeték összege a 4/2009. (XII. 14.) PK vélemény II/1. pontjára is figyelemmel 70.000 Ft, ezért az alperes az általa tévesen lerótt felülvizsgálati eljárási illeték összegéből 278.337 Ft-ot az Itv. 80. § (1) bekezdés g) pontja alapján az adóhatóságtól visszaigényelhet.
- [18] A Kúria a döntését tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2021. január 12.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Tibold Ágnes sk. bíró